

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat BİLGİN* tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Zeynel ÖZEN

İstanbul Milletvekili

İstanbul Çatalca Belediyesi 2021 yılı Sayıştay Raporunda yer alan usulsüzlüklerin başında; “Sosyal Denge Sözleşmesinde” sosyal denge tazminatına dair çalışanlar aleyhine mağduriyetler ortaya çıkmıştır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bu mağduriyetlerin giderilmesinde önemli bir role sahiptir.

Belediye ile BEM BİR-SEN arasında akdedilen sosyal denge sözleşmesinde, disiplin cezası alınması durumunda sosyal denge tazminatının ödenmemesi konusunda düzenlemeler yapıldığı tespit edilmiştir.

Anayasa'nın 128'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır.” hükmü uyarınca kamu görevlilerinin mali haklarına ilişkin düzenlemeler Toplu Sözleşme hükümleri saklı kalmak üzere, ancak kanunla yapılabilir. Başka bir deyişle; Toplu Sözleşme’de düzenlenmeyen bir hususta, ancak Kanunda belirtilen düzenlemeler yasal dayanak teşkil edecektir. Bu bağlamda, 4688 sayılı Kanun uyarınca imzalanan 2020 ve 2021 yıllarını kapsayan Toplu Sözleşme’nin “Genel Hükümler” başlıklı birinci kısmının 1'inci maddesinin ikinci fıkrasında da “Bu Kararda düzenlenmeyen mali ve sosyal haklar hakkında ilgili mevzuat hükümlerinin uygulamasına devam olunur.” denilmektedir.

24499

İdarenin sosyal denge tazminatı ödemelerinin Sayıştay tarafından incelenmesi neticesinde; İdare ile BEM BİR-SEN arasında akdedilen sosyal denge sözleşmesinde, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 125'inci maddesi gereği disiplin cezası alan personelden sosyal denge tazminatı ödemelerinin belirli sürelerle ödenmeyeceğine ilişkin mevzuatına aykırı hususların yer aldığı tespit edilmiştir. Şöyle ki:

Belediye ile BEM BİR-SEN arasında akdedilen ve 01.01.2021-31.12.2021 döneminde geçerli olan sosyal denge sözleşmesinin;

“Sözleşmeden Yararlanamayacak Olanlar” başlıklı 6'ıncı maddesinde;

“657 sayılı D.M.K 125. Md. gereği uyarı cezası alanlar, (6 ay süresince ½ oranında ödenir)

657 sayılı D.M.K 125. Md. Gereği kınama cezası alanlar, (6 ay süresince)

657 sayılı D.M.K 125. Md. Gereği aylıktan kesme cezası alanlar, (9 ay süresince)

657 sayılı D.M.K 125. Md. Gereği kademe ilerlemesinin durdurulması cezası alanlar, (1 yıl süresince) sosyal denge tazminatı ödemesinden yararlandırılmazlar.

Amirlerince katılması uygun görülen hizmet içi eğitim, seminer, toplantı v.b. organizasyonlara, belgelendirilebilir veya amirince uygun görülebilir bir mazereti olmaksızın katılmayan çalışanlar takip eden 1 ay süresince, Bir takvim yılı boyunca üç defa disiplin cezası alan çalışanlar, son ceza tarihinden itibaren 1 yıl boyunca,” hükümleri yer almaktadır.

Söz konusu sosyal denge sözleşmesinde yer alan ve sosyal denge tazminatına dair disiplin cezaları, zaten 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda müeyyideye tabi tutulan bazı eylemlerin karşılığı olarak düzenlenmiştir. Disiplin cezalarının memur açısından sonuçlarının neler olacağı da yine 657 sayılı Kanun'un farklı maddelerinde sayılmıştır. Bu nedenle, Kanun'da sayılan disiplin suçlarının sosyal denge sözleşmesine de yansıtılarak memur açısından ilave yaptırımlara yol açılması, mevzuatımızın öngörmediği bir cezalandırmayı içermektedir. Kaldı ki, 657 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinde; “Kanunlarda yazılı haller dışında Devlet memurunun memurluğuna son verilmez, aylık ve başka hakları elinden alınamaz.” hükmü vardır. Yasalar gereği ilgili mevzuatta yer almayan hususların sosyal denge sözleşmesinde düzenlenmesinde olması mümkün olmayıp, disiplin cezalarına bağlı olarak sosyal denge tazminatı ödemelerinin belli sürelerde durdurulması da farklı denetim ve yargı süreçlerinde İdare aleyhine maddi sonuçları olması kuvvetle muhtemeldir.

Bu bağlamda;

- 1- İstanbul Çatalca Belediyesinin BEM BİR-SEN ile yapılan “Sosyal Denge Sözleşmesi” gereği Kanun’da sayılan disiplin suçlarının sosyal denge sözleşmesine de yansıtılarak memur açısından ilave yaptırımlara yol açılması, mevzuatının öngörmediği bir cezalandırmayı içermektedir. 657 sayılı Kanun’un 18’inci maddesinde; “Kanunlarda yazılı haller dışında Devlet memurunun memurluğuna son verilmez, aylık ve başka hakları elinden alınamaz” denmesine rağmen çalışanlar aleyhine ortaya çıkan bu mağduriyetin giderilmesi için Bakanlığınızın herhangi bir çalışmanız var mıdır?
- 2- İstanbul Çatalca Belediyesinin BEM BİR-SEN ile yapılan “Sosyal Denge Sözleşmesi” sonucunda Kanunun ilgili hükümleri çiğnenerek ortaya çıkan çalışanlar aleyhinde durumun düzeltilmesi için Bakanlığınızın belediye ve ilgili sendika ile görüşmeleri olacak mıdır?